

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

Keski-Pohjanmaan liitto pitää lausunnolla olevaa lakiehdotusta aiemmin lausunnoilla olleeseen luonnokseen verrattuna selkeämpänä kokonaisuutena ja maakuntien vastuu on monilta osin täsmentynyt. Maakuntauudistuksen jälkeistä liikennetehtävien vastuujakoa toimijoiden välillä on selkeytetty ja tienpidon yhteistyöalueiden sijaan tienpidon järjestäminen määritellään tienpitoalueille samalla jättäen päätösvallan tienpitoalueen muodostaville maakunnille. Lakiehdotukseen kirjattu valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma 10-12 vuoden ohjelmiseen on edelleen kannatettava uudistus.

Maakunnille suunnattavassa liikennetehtävien rahoituksessa tulee huomioida lakiin kirjattujen tehtäväkokonaisuuksien maakuntakohtaisesti vaatimat resurssit liikennejärjestelmäsuunnittelun, liikennesuunnittelun, tienpidon toteutuksen ja omavalvonnan sekä kunnossapidon tehtävien osilta mukaan lukien palvelutasotavoitteiden asettamat vaatimukset. Lisäksi lain tulee mahdollistaa maakunnille yleiskatteellisen rahoituksen hyödyntäminen liikennejärjestelmätyössä niin halutessaan. Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma mahdollistaa alueellisista oloista johtuvien muiden tarpeellisten tavoitteiden ja toimien huomioimisen liikennejärjestelmätyössä liikkumisen ja liikennejärjestelmän sekä turvallisuuden kehittämiseksi. Näihin toimenpiteisiin pitäisi myös voida toimintasuunnitelmissa vaikuttaa maakunnan oman tahdon ja käytettävissä olevan resursoinnin mukaisesti.

Jatkovalmistelussa liikenteen tienpitoalueiden ja tienpitäjän välisissä sopimuksissa toivomme vastaavasti kiinnitettävän huomiota rahanjakoon suhteessa maakunnissa olemassa oleviin kehittämistarpeisiin. Ennalta määritettävillä tienpitoalueilla voi olla tienpidon sopimuskausittain tarpeen kohdistaa rahoitusta muulla kuin maakuntaperusteisella jaolla. Tienpitoalueiden ja maakuntien välinen yhteistyö on lakiehdotuksessa selkiytynyt, mutta edellyttää toteutuksessa hyvää jatkovalmistelua. Toisaalta tienpidon tehtäviä ja maanteiden kunnossapitoa on nykyiselläänkin hoidettu maakuntia suuremmilla alueilla onnistuneesti. Keski-Pohjanmaan liitto ei pidä toivottavana,

että lakiin kirjataan yhteistyölle valmiiksi määritelty malli siinä tapauksessa, että maakunnat eivät saa muodostettua toiminnallista yhteistyöaluetta, vaan valtioneuvosto määrittelee tienpitoalueen maakuntien puolesta.

Tienpidon yleisiä vaatimuksia, palvelutasoa ja kunnossapitoa sekä valvontaa koskevan sääntelyn kehittäminen (4, 13, 13 a, 15 o, 33, 100 b §:t)

Keski-Pohjanmaan liitto pitää tämän osion sääntelyn kehittämisen ehdotuksia kokonaisuutenaan hyvänä. Jatkossa lakiehdotuksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella määritellään sekä maanteiden luokittelu että valtakunnallisesti merkittävä runkoverkko. Runkoverkkoa ja tieluokitusta määriteltäessä on Keski-Pohjanmaan näkemyksen mukaan otettava erityisesti huomioon maakuntien välisen pitkämatkaisen liikenteen tarpeet ja tieyhteyksien verkostollinen suhde ympäröivään aluerakenteeseen.

Tienpitoa koskevat yleiset vaatimukset huomioivat maankäytön tarpeet ja liikenteen vaikutukset hyvin. Matkoille ja kuljetuksille lakiin määritetty palvelutaso määrittää tienpitäjälle tavoitetaso, jonka toteutus ohjautuu tienpidon sopimuksen kautta maakunnille. Tienpidon omavalvonta vastuuttaa maakuntia tienpidon toteutumisen seurannan osalta. Valvontavastuu annetaan lakiehdotuksessa tienpidon, palvelutason ja maantien kunnossapidon osalta myös liikenteen turvallisuusvirastolle, mikä omalta osaltaan varmistaa liikennejärjestelmän toimivuutta.

Liikennetehtävien kokonaisuus maakuntauudistuksessa

Lakiehdotuksessa maakuntauudistuksen liikennetehtävien kokonaisuus on toimijoittain melko selkeä kokonaisuus. Rahoituksen resurssitarpeen mukainen kohdentuminen maakuntiin on jatkossa tärkeää.

Maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun osalta voitaisiin edelleen tarkentaa sen hyväksymisen osalta, mitä ei nyt käsitellä lakiehdotuksessa.

Ratalain muutokset

Jatkossa lakiehdotuksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella määritellään, mitä radat kuuluvat rautateiden runkoverkkoon ja määritellään niiden palvelutaso. Keski-Pohjanmaan liitto pitää uudistusta hyvänä. Ratalakiin lisätyt radanpitoa koskevat yleiset vaatimukset ottavat hyvin huomioon maankäytössä asetettavat tavoitteet.

Muut huomiot

-

Räsänen Janna
Keski-Pohjanmaan liitto